

Theorema

vermis cineris vel carnis ex quo singula accidentia alia ab accidentibus propriis in hoc conueniuntur et requirunt subiectum. **D**ens singulis substernit materiam in qua educitur substantialis forma proporcionata dispositionib[us] istis. **E**t hoc patet veritas propositi Theorematis. **Q**uia licet hyle sive materia sit generatio subiectum quia solum esse potentia materie habet educi substantialis forma ad quam terminatur generatio non obstante quod enim est ibi corpus Christi non est ibi materia susceptibilis noue forme quia absque miraculo cum ibi esse desinit corpus Christi incipit ibi esse materia ex qua potest educi substantialis forma poterit ibi esse generatio nullo alio miraculo contingente quod declarare volebamus.

Theorema xlvi

Post resurrectionem et ante corpus Christi in hostia habet esse in differenter differens. in differenter quidem quia semper impassibiliter est Christus in sacramento. differens tamen quia nunc impassibile corpus quod sumimus cenantibus discipulis passibile Christus dedit.

Holet a multis queri quile corp[us] Christus tradidit discipulis cenantibus cum instituit hoc sacramentum. **H**ugo autem videtur velle quod Christus diversis triplicib[us] oculis dotes assumpsit quod in naturitate assumpsit subtilitatem cum in reserantibus virginis claustris exiuit de utero virginis. In transfiguratione autem assumpsit claritatem. Cum ambulauit super mare assumpsit agilitatem. cum tradidit corp[us] suum cenantibus discipulis sub specie panis assumpsit impassibilitatem. **S**ed quoniam intelligenda sunt verba hugonis: ut videamus utrum verum sit quod Christus tradidit cenantibus discipulis impassibile corpus. Notandum quod eorum

pus chū ut habet esse sacramentaliter in hostia et vt est loc
caliter in loco proprio non differt quantum ad id quod est.
sed quantum ad modum essendi. Illud enim idem corpus nu
mero quod est in loco proprio localiter; est in hostia sacra
mentaliter. licet aliter et aliter quia vt patet ex superiorib⁹
in loco proprio est substantia corporis chū mediante quantis
tate. sed in hostia est quantitas mediante substātia. Si ergo
consideratur corpus chū vt est in hostia et vt est extra ho
stia est indifferēs differenter. Indifferens quantum ad rem
quia eadem res cum eisdem dimensionibus cum eisdem qua
litatibus est in hostia et extra hostias. sed differenter quant
um ad modum quia non habet eundem modum existendi
bic et ibi s̄ licet chīs in hostia et extra hostiā sit differenter
indifferens. in vt fuit in hostia ante passionem et vt est mos
do in hostia post resurrectionē non est differēter indifferēs
sed magis econverso indifferenter differens. Indifferenter
enī quantum ad modum q̄ semper impassibiliter est chīs in
hostia. differens tamen q̄ tale est corpus chū in hostia qua
le est extra hostiam. si ergo ante passionēz corpus chū erat
passibile. passibile esat corpus quod existebat in hostia. Nūc
autem quia illud corpus est impassibile. impassibile est cor
pus quod nūc est sub sacramento chū. igitur ante passionē
fuit sub specie panis corpus passibile. impassibiliter nūc
autem sub talibus speciebus non solum est impassibiliter
sed etiam impassibile. sp ergo impassibiliter sed non semper indif
ferens. sumendo differentiam large prout passibilitas et iu
/ passibilitas differentiā faciunt. Si enim clare intelligere
volumus quomodo corpus christi ante passionem passibile
poterat esse sub hostia impassibiliter. inuamur si bene intelli
gimus quomodo corpus chū quod est visibile potest esse s̄
hostia invisibiliter. Corp⁹ enim chū vt est sub hostia quia
non est ibi mediabitibus dimensionibus proprijs vt ibi ex
sistit nec agit nec patitur ideo nec imprimit speciem suam
in oculo alterius nec vt ibi existit in oculo eius imprimitur

Theorema

aliqua species tamen quia id est corpus est in hostia et extra hostiam dicebatur qd si christus videt se extra hostiam videtur se etiam in hostia non quia vt in hostia existit suam similitudinem recipiat sed qd est id est corpus in hostia et ex hostia si informat oculus chrii similitudine sua extra hostiam informabit illa eadem similitudine in hostia existens qd ex naturali cocomitati species illa quia informat oculum chrii extra hostiam hz e in oculo christi exire in hostia. Sic suo modo corpus illud passibile impassibile erat in hostia. Passio enim et dolor videtur contingere ex divisione continui. chris enim vt existit in hostia nec frangi nec dividendi potest. Si enim dividis hostiam non dividis corpus christi quia vt super ostensum est sic est totus chris in hostia qd in qualibet parte hostie totus christus existit. Non ergo vulnerari potest chris vt existit in sacramento. Dimensiones enim panis sub quibus est christus atteri et dividendi possunt sed si propter talis atteritionis corpus christi semper manet ille sum verum quia idem corpus est in hostia et extra hostiam quicunque dolor est in corpe christi ex hostiam est in corpe chrii in hostia. Sic ergo potest pati corpus christi in hostia non quia in ipsa hostia ei inferatur passio sed propter naturalem cocomitantiam si inferatur passio corpori christi extra hostiam illa passio habebit esse in corpore eius in hostia. Sicut ergo christus se videt in hostia qd se videt extra hostiam sic cum erat corpus eius passibile poterat pati in hostia si patitur extra hostiam Ex hoc ergo potest intelligi dictum hugonis qd christus corpus impassibile dedit discipulis ceteris autibus quia illa impassibilitas non est referenda ad rem sed ad modum passibile enim erat corpus quod discipuli sumebant sed impassibiliter sumebat. Nec autem expositio satis concordat cum verbis hugonis si diligenter considerentur dicta eius. Ait enim octaua pre de sacramentis ubi istam questionem pertractat quoniam enim immortalis non dabatur qui immortali sumebatur et incorruptibili mactabatur In contradictione ergo et impassibilitatem non refert

Theorema r

est panis in corpus christi
sumi transubstantiator in
ego praeudentia theorem

xlviij

406

ad re sed ad modū. Ex hoc etiā patere potest quod intelligi debet illud dictum commune quod christo existenti in hostia copulare possumus dolorē innatū non illatum. Non enim hoc sic intelligendum est quod si quis inferat per vulnera aliquā dolorē christo ex hostia quod ille dolor non esset in christo in hostia. Sic enim talis dolorē innatu quod illatum debemus copulae christo existenti in hostia. Sive enim christus doleret propter calorem febrilem vel propter aliquā passionem intrinsecus ortam. sive propter vulnera et propter passionem extrinsecus illatum doluisse christus extra hostiam propter identitatem corporis et naturalem concomitantiam dolor ille fuisset in corpe christi existente in hostia. Sic ergo debemus intelligere quod christo existenti in hostia non potest copulari dolor illatus quia ei ut existit in hostia non potest inferri dolor tamen sicut si corpus christi fuisset reseruatum in hostia cum partiebatur in cruce quando separata fuit anima a corpore eius in cruce existente fuisset separata a corpore eius existente in hostia et cum fuisset mortuus in cruce fuisset mortuus in hostia. Non enim est intelligere quod idem corpus numero simul sit mortuum et vimum et simul sit animatum et inanimatum. Sic omnis dolor qui ei inferiebatur in cruce fuisset in eo existente in hostia. Differenter tamen quia in cruce ubi erat corpus passibile et passibiliter fuisset in eo dolor per illusionem sed in hostia licet esset passibile. tamen quod ibi erat impassibiliter non non fuisset ibi dolor per illusionem sed per redundantiam. dolor enim illatus corpori existenti in cruce propter identitatem redundantiam in corpe existente in hostia. Partes ergo quod christus ipse est in hostia indifferenter quod semper impassibiliter tamen aliquo modo est differentes corporis christi existens in hostia post resurrectionem et ante passionem quia nunc impassibile tunc passibile quo declarare volebamus.

Theorema xlviij

Sicut panis in corpus christi convertitur sic vinum transsubstantiatur in sanguinem. Miratur ergo per precedentia theorematata ad intelli-

Theorema

gendum quō christus existit sub specie vini quia per ea est equaliter declaratū quomodo sub pa-

nis specie habet esse.

Per precedentia theorematata quibus ostensum est quater corpus christi est sub specie panis innatur ad intellegentiam qualiter eius sanguis est sub specie vini quia sicut totus corpus ch̄ri est in tota hostia et totum in qualibet parte hostie p se sic totus sanguis ch̄ri est sub specie vini et totus sub qualibet parte vini et sicut p̄t ille sub quibus est corpus ch̄ri non debent esse punctales sed debet esse tales in quibus reserueretur species panis quia in parte punctali hostie nec est corpus christi nec p̄s eius. **S**ic p̄t ille in quibus est sanguis non possunt esse punctales sed oportet quod in eis reserueretur species vini. **I**n parte enī punctali nec est sanguis christi nec pars sanguinis et siue quantitas corporis christi est in hostia mediante substantia et non econuerso propter quod corpus christi nō est in altari mediante dimensionibus propriis sed mediante dimensionib⁹ et accidentib⁹ panis ac quantitas sanguinis christi est in altari mediante substantia sanguinis et nō econuerso. **S**anguis christi nō est ibidem mediante dimensionib⁹ propriis sed p dimensiones vini. **E**t sicut corporis christi ut est in altari diffinitur sicut q̄ est idem p essentia non tamen diffinit localiter q̄ potest esse sub plurimis altariis sic sanguis ch̄ri ut est sub sacro diffinitur essentiale q̄ est idem p substantia non tamen diffinit localiter q̄ simul in diversis altariis esse potest. et siue corporis ch̄ri essenti sub sacro operit situs q̄ est dicitur quantitas et nō q̄ est predicamentum q̄ operit ei ordinatio p̄tinet in toto et nō in loco sic sanguini ch̄ri ut est sub sacro operit sic q̄ est dicitur quantitas et nō qui est predicamentum q̄ est in conordio p̄tinet in toto et nō in loco. **S**anguis ei ch̄ri ut est sub sacro est quantus q̄ ex naturali cōcomitātia quantitas illius sanguinis p̄comitatis p̄tinet subiectum nō tamen est ibi dicitur sanguis

quantitative qz nō est sub sacro mediante quantitate. put vero sanguis hñs esse in altari sacrâliter dicitur quatenus et cōpetit ei ordo p̄tium in toto qui est dñs quantitatis. sed qz non est ibi quantitative iton cōpetit ei ordo p̄tium in loco qui est p̄dicamentum. Si ḡ bene considerantur precedentia theorema ta i quib⁹ declaratū est quō corpus christi est sub specie panis iuuamur per ea ad intelligendum quomodo sanguis ei⁹ sit sub specie vini. Sed forte videtur alicui qz sanguis vt est sub sacramento haberet speciem difficultatem quā non habet corpus christi ut sacramentaliter habet esse. dicebatur enim qz corpus tripliciter sumi poterit. Nam corpus uno modo dicebat ipsas dimensiones et sic corpus est quātitas et est directe in genere quantitatis. Secundo modo corpus dicebat materiam cum forma corporeitatis et sic corpus est in genere s̄m rectā lineā. corpus enī sic acceptū nominat mihi corpus qd̄ est genus de quo essentialiter pres dicatur s̄ba que est p̄dicamentū. Tertio modo dicebat materiam organizatā que non est in genere substantie s̄m rectam lineam sed p̄ reductionem. Est enim in tali genere ut p̄ncipium non ut principiatum nec ut compositum ex genere et differentia. principia enim sunt in genere p̄ reductionem qz p̄ principiata. De principijs enim non predicat genus. sed de principiatis. De materia enī siue accipiat ut organizata siue s̄m se non pot̄ predicari substantia que est genus siue qz est p̄dicamentum sed substantia que est analogum. Nam secundum analogiam tollentem rationem generis predicatur analogice substantia de materia et forma et composto. Si ergo sic multipliciter potest accipi corp⁹ christi s̄m quā multiplicitez iuuamur ad euadenduz difficultates multas qz de sanguine ut videſ sic nō distingue possum⁹ qz videſ incongruū qz ipa materia sanguis noietur videſ qz sanguis ut est sub sacramento speciem difficultatem continueat quia per multiplicitatem sanguinis significat forte nō possim⁹ difficultates effugē sed si intrinsec⁹ cernit veritas nō videſ alias difficultates h̄c b̄ qz illud. Cū ei distingui⁹ cōversionē vini a conuersione panis et dicim⁹ qz paſs puerit

Theorema

in corpus, et vīnū in sanguinem, corpus christi. Ibi non debet accipi sī rationem communem quia sic non distinguit a sanguine. **S**anguis enī quoddā corp' est, et ut tollatur eō uocatio dicamus q̄ panis cōuertat in carnē et vīnū in sanguinem, verum est enī q̄ panis in carnem cōuertitur. sī ēt q̄ plurima dicta sanctorū hoc testant̄ immo ipa euāgelica vīta hoc sonare videt̄. Christus enim qui dicit discipulis suis. Accipite et manducate ex hoc omnes hoc est corp' meū. Ille ide ait. Nisi manducaueritis carnē filij hominis ei biberis, ei⁹ sanguinē si hebitis vitā in vobis Corp' ḡ christi sumimus et carnem eius māducamus, in corpus christi panis cōuertitur et in carnez eius transsubstantiat̄. Quero ergo cū caro christi in quā panis cōuertit. Utrū dicat materiā cum forma accidentalī, vel dicat materiā cum forma substanciali, vel nō inā ipsaz materiā subiectā forme et accidentib⁹ carnis. Nō potest dici q̄ dicat materiā cū forma accidentalī q̄ si in tale cōpositū conuertere ēt sīa panis tūc aliqd ess̄ puer sum in accidentia corporis ch̄li qd̄ falsuz est. Dicū est enī q̄ hec conuersio debet noſari trāsubstantiat̄ q̄ solū sīa in substanciali cōuertitur, in accidentia vero nihil est conuersuz. Si vero dicatur q̄ caro dicit qd̄ cōpositū ex materia et forma substanciali oportet illā formā sīalez esse id p qd̄ caro est caro q̄ si panis sīa puereret in cōpositū ex materia et forma, et forma illa nō noſaret formā q̄ quā caro est caro p̄ sp̄ talē conuersiō dici non posset q̄ aliqd esset puer sum in carnē, forma at̄ sīalis p quā caro est caro videt̄ ēt anima. Nō ei possūm⁹ dicere q̄ forma substancialis dans carni esse sit forma precedēs omnē animā q̄ materia recipit sīales formas oribinate. Sine enī ponam⁹ vñā formā sīalez in cōposito sine plures vt saluet ordo predicaneti et forma generis et spēciei oportet nos ponere aliquo modo pluralitatem formarū sed pōiendo vñā formā erit illa pluralitas, sī rationē, pōnendo plures erit sīm rē, qualiter cūq̄ hanc pluritatē ponas m̄us. materia prius recipit formas magis vñiversales et

xlviij.

408

postea min^o vles vt dicit Cōmētator in.ū. metaphysice qd
declarāe et si utile ess^z: pnti op̄i tñ breuitatis causa volum^z.
silentio preterire. idē est ḡ formā s̄balem prius recipi in ma/
teria et esse vniuersaliorēz. Si ḡ forma p̄ quā caro est caro
precedit vniuersalis aīaz prius est aliqd habere carnē q̄ eē
animatū et vniuersalior est forma illa p̄ quā caro est caro q̄
sit vniuersaliter aīa. qcquid ḡ viueret et qcquid ess^z aīatum
haberet carnez quod falsum imo q̄ multa sunt aīata carnez
nō habentia. vniuersalior est anima simpliciter sumpta q̄ sit
illa forma. In homine vero vbi cōgruetius est ponere vñā
anima q̄ tres animas q̄ si non per eandem formā s̄balez ho/
mo est homo et corpus. videtur tñ oīno esse tenendum q̄ p̄
eandem formā vt p̄ animā rationalem sit homo et viuat. nec
videſ possiblē q̄ remota anima rationali homo poss^z viue/
re. formalit en illa anima que dat homini vitā. videſ oīno
anima esse rationalis quia creant de⁹ hominē de limo terre
et spirauit in eo spiraculū vite et factus est homo in animaz
vivētē. Per creationē ḡ est aīma qua homo viuit. Et si an
infusionē aīme rationalis apparent in embrione oīpa vite vel
hoc esse videſ p̄ aliquaz frutem immissam ab anima ma/
tris et a frute in semine patris. vel si est p̄ animā vegetati/
uā distincta ab aīa matris q̄ a multis forte nō indocte tene/
tur. videſ q̄ oporteat animā illā cedere in potentia matrē
adueniente intellectu q̄ dat hoī vitā. Et si p̄ eandē animā
hoī est homo et viuit multo magis p̄ eandē animā est hoī et
est al. extrema eni non vniunt nec pnt fieri idē nisi t̄ mediu
sit idē cū extremis cū forma viui sit sup̄ formā aīalis t̄ for
mā aīalis sit coior q̄ for hūana nō videſ possibile q̄ hoī p̄ eadē
formā sit hoī et viuat et tñ p̄ eandē formā nō sit hoī al. Ex h
at videſ se q̄ forma s̄balis p̄ quā caro hoīs est caro sit aīa
rationalis. Nā forma illa est infra viui. nō aut p̄t dici q̄ sit
intra aīaz rationalē cū aīa rationalis sit forma specifica. Si
ḡ aīa rationalis est eadē vt forma viui q̄ videſ esse magis
extrema vt videſ erit eadē cū forma carnis. Cū ḡ in animā

n. i.

Theorema

rationalem nihil cōuertat qz anima est in sacro altaris et na
turā cōcomitātia n̄ ex vi sacramenti sed caro dicit qd cō
positū ex materia et forma q̄ est anima in talem carnē nō cō
uertitur sba panis videt ḡ si argumenta predica efficaciant
hīt q̄ caro dicat ipaz materialia subiectā forme et accītibus
carnis. Quid ḡ in tōt diversitatis dicem⁹ siue vñā formā
ponam⁹ in cōposito siue plures intelligere quō sba panis cō
uertit in carne ch̄i difficultatē hz. ⁊ qz coiter ponit q̄ si q̄
sacrificasset in illo triduo in quo fuit anima ch̄i a carne sepa
ta: fuisse sub sacro caro mortua et caro sine anima hoc est qd
maxime auger questionis difficultatē. Volunt enim doctores
saluare identitatem corporis ch̄i mortis et vni⁹ ppter identitas
tem forme sialis. Dicunt enim corp⁹ ch̄i nō p candem formaz
esse corpus et vivere ideo remota forma vni⁹ remanet cor
poreitas et est idem corpus mortuum et vnu⁹ ppter eandem
corpeitatē. nunqđ de carne hoc poterimus dicere q̄ in car
ne mortua remanet forma substantialis per quam caro est ca
ro qd nullo mō videt. forma enim vni⁹ vt ostensum est vni⁹
uersalior est et prior q̄ forma carnis. amoro autem prior et
magis vniuersali non videtur cōueniens q̄ remaneat pos
terius et minus vniuersale. Si ḡ non remanet vnum non
videtur q̄ remaneat caro nisi forte equiuoce vt si sub alia
ratione caro accipiatur. Vludetur ergo sequi secundum hunc
modum dicendi q̄ corpus christi mortuū et vnu⁹ sit idem
corpus numero et dicatur vniuoce corpus. caro vero ch̄i
mortua et viva sit alia et alia caro numero et dicatur caro
equiuoce vt q̄ sit caro vniuoce in qua est anima. equiuoce
enim in qua fuit anima. Id vero in quo nec est anima nec
fuit anima. nec est caro vniuoce nec equiuoce q̄ si bei
ne consideratur eti non probat quod conclusum est non
irrefragabiliter ostendit per quam formam est caro et caro
est infra formam vni⁹. Cōcedemus igit tam absurde dictum
q̄ si quis in illo triduo sacrificasset substantialia panis fuisse
conuerſa in idem corpus numero sed non in eandem carnes

numero quomodo has difficultates evadere poterimus si posuerimus unam formam in composito dicendo quod ipsi supposito competit esse simpliciter et poneremus quod ex supposito et ex hypostasi debet accipi identitas numeralis ita quod secundum est in eodem supposito tam diu est idem numero, forte facile esset evadere difficultates tachas. Nam caro Christi mortua et viua est corpus eius mortuum et vivum esset idem numero propter identitatem suppositi quia unus verbi ad carnes nunc fuit separata. Et si querebetur quid nominaret caro dicetur enim hunc modum dicendi quod caro ut dicit partem compositi dicit ipsum materiam subiectam forme et accidentibus carnis sicut corpus dicebat materiam organizatam. Nam caro et sanguis et ossa et hominis partes corporis organizate dupliciter possunt considerari vel ut sunt nomina substantiarum vel ut sunt nomina organorum et officiorum quod nominat substantias eadem forma informantur. Eadem enim anima rationalis est eadem in qualibet parte corporis dans esse cuilibet partem, enim vero quod sunt nomina organorum et officiorum sic perficiunt per accidentes formas. Nam licet oculus habeat esse ab anima ut est quodam substantia sicut dolabra habet a forma ferri ut est res naturalis tamen cum oculus est quoddam organum et est nomine officij habet esse a forma accidentalis quia virtus visiva que est quoddam accidens accipiendo accidens enim quod accidens includit nomen generale est forma oculi sicut dolabrum ut est quoddam organum artis constituit in esse per formam accidentalem. Omnes enim forme artificiales sunt accidentia ut dicit Commentator in primo physico. Ideo dictum est quod si oculus esset ait visus est forma eius. Et quod dictum est de oculo potest intelligi de carne et de aliis partibus corporis. Caro ergo ut dividitur contra animam et ut dicimus quod est homo compositus ex carne et anima quia sic de carne loqui intendimus non includit animam sed in quam acceptione duplicitate potest simi vel ut est nomine substantie vel ut est nomine officij. Ut est nomen substantie

Theorema

dicit materiā subiectā aīme rationali sive forme sbali vt est
nōmē officij dicit materiā subiectā formis accentib⁹ ⁊ quia
in quibusdā accentib⁹ cōueniūt caro mortua et viua lic⁹ nō
cōueniāt in fōr sbali si ponam⁹ vñā formā sbalē in cōposito
caro mortua ⁊ viua est aliq⁹ mō caro vniuocē ppter vniuoca-
tionē ⁊ vnitatē aliquāz accentūt. Nec at vniuocatio nō est oīo
despiciēda cū a fōr accentali sumi possit nomē carnis. Si g̃
queratur ponendo vñā formā qđ noīat caro in quā cōuer-
tiē ſa panis. Plana est respōſio qđ dicit ipsam materiā sub-
iectā forme accidentib⁹ carnis. lic⁹ ei nō diuersificat essentiā
materie considerarez materiā fm le vt est subiecta tali et tali
forme tū qđtū ad eē et qđtū ad modū exēdi est magna diuer-
ſitas. Hcdz g̃ hūc modū dicēdi nūq̃ caro dicit ipaz materiā
p se sed dicit materiā vt cōpetit ei qđā mod⁹ que adq̃rit vt
est subiecta forme et accentib⁹ carnis tātūmodo q̃ mod⁹ ſup
naturā materie nullā addit essentiā. Nā vt ſupra tangebat
ſi aliquid cōuerteret in albedinē erūtē in pariete ⁊ ſi nō eēt
conuerſum niſi in ſolā eſſentiā albedinis tū in tale albedinē
puerteretur q̃lem inueniret. ppter quod licet albedo de ſe
nō dicit qđ extensiz illud tū eſſz cōuerſi in aliquod qđ h̃z
ptes etiſi eſſet albedo illa magna cōuerſio eſſet facta in aliqd
magnum etiſi eſſz pua in aliqd pua. Sicut g̃ aliud pōt pueri
in albedinē abſq̃ eo q̃ conuertatur in ſupficie et tū aliud ē
conuerti in albedinē magnā et aliud in pua. Sic aliquid p̃t
conuerti in materiā subiectā aīme rationali ⁊ accentib⁹ qđ nō
conuertitur in rationālē animā nec in accentia. Et quia aliud
et aliud modum habet materia vt ali⁹ et ali⁹ eſſet subiecta ra-
tione huimodī ſupadditi potest aliud et aliud nomē ſortiri
et eſſt aliud conuerti in materiam subiectam vni, et aliud in
materiam subiectam ali⁹. Sicut g̃ ſup oīenſum fuit q̃ ſola
materia poterat dici corpus p̃t competit ei quidā modus
q̃ntitatius qui naturam nullam addebat ſup naturam ma-
terie ſic videtur q̃ ſola materia p̃t dici corpus et ſanguis
p̃t additūr ei quidam modus quem adquirit materia p̃ue

est subiecta forme et accidentib^z carnis et sanguis, licet nō sit nobis specialis noīabilis ille modus, dīgnificat tū talis mod^z ppter diversitatē forme et accidētiū quib^z matēia subiicit. Si enī caro est caro ppter aīmam caro q̄ se loquendo et hī qd̄ hīmī nō diceat materiā cū alia forma substanciali cū for maliter et q̄ se non habeat ab alia forma q̄ sit caro. Caro q̄ ut est p̄s essentialis animalis q̄ animal diuidit in aīmam et carnem vel dicit materiā hīm le vel vt cōpetit ei quidā modus quē adquirit vt est subiecta anime et accidētiū carnis vel caro in sui significato includit aīaz et dicit qd̄am totū vel etiā includit ip̄a accidentia nō potest dici q̄ caro dicat ip̄az materiā hīm se quia cū vna sit materiā omnīū habentia ea omnia generabilita haberet carnē qd̄ falsum est. Nec pōt dici q̄ caro dicat quoddā totū ad animā et ad id qd̄ anime subiecta cū caro sit p̄s essentialis animalis diuisa cōtra animaz, nec etiā dici pōt q̄ caro in suo significato includat ip̄a accidentia cū accidentia non possint esse p̄s essentialis sbe. Relinquitur q̄ q̄ caro dicat ip̄az materiā vt induit quendā modū quē adquirit vt est subiecta forme et accidentib^z carnis q̄ modus q̄ se loquendo nullā essentiā addit sup̄ naturā materie vt pluries dictū est. Hoc at posito nō videt habere difficultatem intelligere quō sba panis conuertitur in carnē chīi et quō vīnū in sanguinem et quō vna conuersio differt ab alia et quō p̄ neutrā conuersiōnem conuertitur aliquid in animā rationalem vel in accidentia sed in id quod subiecte anime rationali et accidentibus. Et etiā apparere pōt quō qui sacrificasset in illo triduo consecrasset eandem carnem numero propter identitatē suppositi et cōsecrasset aliquo modo eandem carnem vniōce non solū ppter identitatem materie sed etiā ppter identitatem ip̄i modi additi materie ratione cuius recipit nomen carnis donec peruenit sit ad incinerationē vel ad plenam corruptionē semper ibi pōt esse caro vniōce ppter vnitatem modi existēdi. Sicut enī manet qualitas symbola in re generata et corrupta sic manet ille modus vniōces in re generata et corrupta. Nō q̄ simpliciter

Theoremā

collitur ille modus usq; ad incinerationē vel ad pfectā corruptionē ad quā tñ puentū est. licet maneat materia non tñ meretur nomen carnis qz nō vlt̄ ei cōpetit ille modus existendi ppter quod dicit̄ caro. Et qd dictū est de carne intelligendū est de sanguine. Videl̄ ḡ p ponendo vnā formaz in coposto est facile sustinere ppositum. tñ quia de veritate hui⁹ mīhi nō cōstat huic positioni nō assentio. Sufficit mīhi scire qz panis cōvertit in verā carnem ch̄ri et in verz corp⁹ eius in illud qd fuit formatū ex sanguinibus & ḡinis. qd fuit imolatū in cruce. et vinū cōvertit in verz sanguine qui p redēptione generis humani fuit effusus. Cū hoc nō sufficit cū freno fidei querat vlt̄i⁹. mīhi aut̄z hoc sufficit. Nā vt dixi et iterū iterare non piget malo in simplicitate mea manere qz de arduis temere iudicare. Tātū tñ potest esse p habita manifestū qz p theorematā precedēntia p que est alii qualiter declarati⁹ qz corpus ch̄ri est sub specie panis iuuā mur ad intelligendū quō sanguis eius est sub specie vini qd declarare volebamus.

Theoremā xlviij.

Haccidentia panis et vini sub quib⁹ est totus ch̄s nō fundantur in substantia aliq⁹ possunt tñ ad generationē substantie materiam immutare.

Videl̄t̄r aliquib⁹ forte irrationabile esse si accidentia panis et vini sub quib⁹ existit corpus et sanguis ch̄ri possunt immutare materiam ad generationē substantie. Nō enim videtur preter rationem esse si dicta accidentia immutat materiam ad generationē accidentalis forme qz accidentia non agat vltra suam speciem si formā accidentalem inducit. sed si inducit sōalem formā videretur transcendere modū proprie virtutis et proprie speciei. nihil at agit vltra suā speciem in virtute propria nisi agat in virtute alteri⁹ ideo accidentib⁹

xlviij.

no cōpetit trāsmutare materiā ad generationē s̄e nisi in p̄tute s̄balis forme. Cū ḡ accidentia illa sub quibus est corp̄ et sanguis ch̄ri nō fundentur in aliqua s̄ba nō poterūt agere in p̄tute alicuius s̄balis forme. poterunt ḡ immutare materiam ad generationem forme accidentalis nō substancialis. Si ḡ aliqua gutta aque immisceat accidentibus illis sub quibus est sanguis ch̄ri poterit illa aqua ut videat alterari solū sed nequaq̄ corrumpi, vel si illa aqua corrūpi potest et ex ea aliq̄d generari q̄r videat valde mirabile si vna gutta aque im̄ misceret accidentibus vini in magna q̄ntitate si illa accidentia non possent aquam corrumpere imo q̄r alteratio magis facta abūcit a substātia si illa accidentia possunt aquam alterare poterunt eam corrūpe. Vandus est ḡ modus ne sensus negetur quō illa accidentia possunt immutare materiā ad generationem s̄e, potest enī esse p̄ habita manifestum q̄liter in sac̄o altaris possit esse generatio passiue ut quia nullo misericordio contigēt p̄t ibi redire materia de qua p̄t forma s̄balis educi, non tū est p̄ dicta patefactū q̄liter ibi esse possit generatio actiue sive q̄liter accidentia illa possunt immutare materiā ad generationē substātiae. Cū ḡ hoc efficere nō cōpetat accidentibus n̄li in p̄tute substātiae, illis at accidentibus nulla s̄ba est subiecta. Notandum ḡ q̄ licet ipa accidentia non possunt in generationē s̄e nisi in p̄tute substancialis forme Non tū oportet accidentia semper esse coniuncta illi forme s̄balis in cuius p̄tute faciunt ad generationem substātiae. Vide mus enī q̄ naturaliter leo leonem generat et aiaia pfecta si bi similia producunt. Virtus autem existens in semine leonis non potest disponere materiam ut sit susceptibilis anime leonis nisi hoc agat in virtute ipsas forme leonis sive anime eius, et licet virtus existens in semine masculi faciat ad generationem fetus prout agit in virtute anime patris non tamen semper illa virtus est coniuncta illi forme vel illi anime quia semen in quo est talis virtus; est aliquid disiunsum separatum a patre. Dicuntur ergo accidentia facere ad generationem substātiae in virtute substātiae

n̄ iiiij.

Theo 211 8

non quia sunt cōiuncta illi s̄e in cuius & tute hoc agunt. sed q̄
a forma s̄bal h̄t qd̄ possunt in generatione s̄e. Poterūt ḡ
accidentia vini corrīpē liquore eis imixtū et generare inde
s̄baz alia q̄ corruptio vni⁹ est generatio alterius et genera-
tionē illius s̄e facient in & tute forme s̄balis vini nō quia illi
forme sunt cōiuncta. cum forma vini nō maneat sed q̄ cum
orta sunt accēntia illa ex principijs vini acceperūt a forma
vini vt possent imutare materiam ad generationē vini. cum
igit̄ non efficien̄t generationē vini nisi in & tute illa quā ac-
ceperūt ab illa forma adhuc dicunt̄ agere in & tute forme vi-
ni nō obstante q̄ forma illa non maneat. sicut q̄ & tūs in se-
mine patris dicit̄ accipe ab anima patris q̄ possit disponere
menstruum ad susceptionē aīme dato q̄ illo tpe quo mater est
pregnās p̄i deceđet. adhuc dī semē agē in & tute aīme pa-
tris nō q̄ pater sit sed q̄ est in semie illa & tūs quā accepit
ab anima patris in cuius & tute disponit materiaz Ex hoc at
patere potest cum aponitur aqua vel ali⁹ liquor inter acci-
dēntia vini sub q̄bus est sanguis christi. utrūz generet inde
sanguis vel vinū. Nā accēntia illa que imutant materiā ad
susceptionē forme non acceperūt & tūtem agendi ex princí-
pijs sanguinis sed ex princípijs vini et nō agnūt in & tute san-
guinis sed in & tute vini. lic̄ enī sub specieb⁹ vini sit sanguis
eb̄i cū omnib⁹ suis accidentib⁹ tñ accidentia sanguinis nō
sunt ibi q̄ mō possint imutare materiā. t̄ q̄ tota illa transmutatio
sit ab accidentib⁹ vini nequaq̄ ille liquor admixtus accidē-
tibus illis; accipiet formā sanguinis sed formā vini. Immo
ex hoc ipso qd̄ ex tali actione non generatur sanguis sed vis-
mū vt sanctoz autoritates testant̄. Ptz q̄ mō accidentia illa
la dicunt̄ agere in & tute forme s̄balis q̄ talia accidentia ex
principijs vini orta acceperūt a forma vini vt possent imuta-
re materiā ad silez formā. Poss̄ aut̄ assignari illa ratio q̄ mō
accēntia illa cū nō sūndent̄ in s̄ba p̄t disponē materiam ad
generationē s̄e. Ad cui⁹ evidētiaz scien̄dū q̄ ad generati-
onem aīalii p̄fector̄ nō sufficit corp⁹ sup̄celeste sed oport̄z
illā generationē ant̄cedere alī sile in specie. Nā si sol generat̄

Theorem

Q̄ obstante q̄ fun-
dēntia nō esse p-
tione poterit acciden-
tialen.

Iun̄ iū commū phag sen-
tū et p̄siblū metu vt
long. qd̄ h̄cōderūt et
cap̄ prout̄ comētēt et
sens̄ et conversione fuit a
tua p̄t liquo aliq̄ immul-
tuſta. t̄ dī metu
glare moriūt q̄ nec a
spūlū cohētēt mulcēt
maḡphibile. pallom
verp̄tūt̄ q̄te accēntia m-
maḡphibile. q̄te accēntia m-
maḡphibile. q̄te accēntia m-
maḡphibile. q̄te accēntia m-

xlii.

412

vermes et mures et est pater plantarum, homo autem generat hominem ex materia et sol ut dicitur in physicoz, et pari ratione leo generat leonem ex materia et sol. Sed imprecta et invata non solum sunt a sibi sibi sed etiam a sole, ignis enim non solum fit ab igne sed etiam a motu, motus enim in virtute corporis sup celestis facit ad generationem ignis. Accidentia ergo vini poterunt immutare aquam a susceptione forme vini, tum quod remanet eis virtus quam acceperint a principiis vini in cuius virtute hoc agitur, tum quod est in virtute sup celesti corporis quod sufficit ad productionem forme vini mediante alteratione quam exercent accidentia vini super liquorem immixtum. Pater ergo non obstante quod accidentia vini non fundantur in sua tamen aliqua possunt immutare materiam ad generationem. Secundum declarare volebamus.

Theorema xlir

Non obstante quod fuit communis philosophorum sententia non esse possibile accidentium mixtionem poterit accidentibus vini liquor aliquis immisceri.

Sicut autem communis philosophorum sententia quod passionum et accidentium non est possibilis mixtio ut ostendit philosophus primo capitulo de mixtione. Sed si consideratur eorum motus et ex qua radice dictum sermo veritatem continet non obviae catholice veritati quam dicimus quod conversione facta accidentia vini remanent sine subiecto quibus potest liquor aliquid immisceri. Nam causa quam tangit philosophus quare accidentium non est mixtio sumpit quod non habebit per se esse. Unum capitulo de mixtione ait quod neque album neque disciplina neque aliquis separabilis contingit misceri. Et subdit causam quod oportet utrumque mixtorum separabile esse, passionum autem ut ait nulla est separabilis, contra ergo causam quare accidentia misceri non possunt est, quia sunt inseparabilia sed si haberent esse separatum misceri possent, liquor ergo aliquis misceri poterit sacramento altaris non quod misceatur sanguini sed misceretur accidentibus vini ut Innocentius dicit. Sunt enim illa accidentia separata ideo eorum poterit esse mixtio

ii v.

Theorema

115 At miscet liquor sanguini qd nō sit mixtio nisi diuisiblit̄.
Ideo circa finē p̄ni de generatione dicit que sunt diuisibis
lo sunt bene miscibilia. Cū sanguis ch̄i nō sit sub sacro di
uisibiliter quia si dividantur accidentia illa sub qbz est san
guis ch̄i sub qlbz p̄te erit totus sanguis. Accidētia ḡ vīni
misceri p̄nt qd sunt separabilia et p̄ se existia sed non sanguis.
Sed si sic dicim⁹ qd credimus bene dictā duo dubia nobis
occurrūt. Primo quō fieri possit talis mixtio cū vīni et idē
nō posuit habere esse separatum et inseparatū. Si enī liquor misce
tur liquori ex illis mixtia fit vna superficies ḡ si misceret ali⁹
quis liquor illis accidentibus fieret ibi vna superficies. Essz ḡ
illa superficies sine subiecto et in subiecto. Hinc subiecto quia
essz sanguis cōtētua. In subiecto qd fundaretur in sbo vīni.
Sed ocurrunt dubia utrum p̄ admixtione alteri⁹ liquo
ris ibi esse desinat sanguis ch̄i. Primuz dubium de facili sol
vitur qd nō est inconveniens qd eidem fm diuersas p̄tes ini
sit affirmatio et negatio. eadē enī superficies fm vna p̄tē p̄t̄
esse nigra et fm alia alba ppter qd erit alba et non alba et
nigra et n̄ nigra. s nō fm idē scut ut cōmuniter ponit si li
quor misceatur accidentib⁹ illis et fiat inde vna superficies; erit
superficies illa in subiecto et nō in sbo sed non fm idem sed
qntū ad vna p̄tem erit in subiecto qntū ad alia non. Sed in
vero dubium sic ab aliquib⁹ solvitur qd cum aliquis liquor im
miscentur accidentibus illis desinit ibi esse sanguis fm quod
liquor appositus attingit. ppter quod si sit tantus liquor qd
possit attingere omnia accidentia illa nullo modo erit san
guis. si vero non sit liquor ille in tanta quantitate qd attin
git ad omnia accidentia sed ad aliquam p̄tem deficit esse
sanguis ch̄i in illa partē vbi attingit ille liquor. Istud vno
non videtur posse stare qd si fm qd attingit liquor apposit⁹
sic desinit ibi ee sanguis cū semp liquor apposit⁹ aliquid attin
git. sp̄ in aliq pte desinit esse sanguis ppter qd autē erit liquor
in quo nō est sanguis et qd nō augmentat⁹ pl⁹ p̄t̄ attingere
de accidentib⁹ illis sub qbz est sanguis ad ultimum totū attrin
git et sub omnibus illis accidentib⁹ desinet esse sanguis. Si

Ergo tāta essent illa accidentia sub quibus est sanguis christi q̄ replerent vnum dolū si apponere vna gutta vini vel aliquius liquoris sub omnibus illis accidentibus desineret esse sanguis ch̄ri quod videtur absurdum. Notandum ergo q̄ sanguis ch̄ri est sub sacramento altaris q̄dū est ibi sp̄es illius vini sub q̄bus est dictus sanguis. Tot ergo modis potest ibi esse desinere sanguis christi quot modis potest tolli species illi⁹ vini. Scđm autē q̄ spectat ad presens aliquid potest corrūpi dupliciter vel p̄ contrariū vel p̄ diuisionem materie. Dupliciter q̄ potest corrūpi caro vel aqua vel per actionem contrariū vt si contrarie qualitates carnis et aqua inducerentur in materia in qua est aqua vel caro vel p̄ diuisionem materie q̄ ita modicum accipetur de materia q̄ ibi saluari non posset species aque vel carnis. Sic etiā dupliciter p̄t tolli species illis vini vel p̄ contraria actionem vt si introducāt ibi contraria accidentia accidentib⁹ vini. vel p̄ diuisionem vt si adeo modicum accipetur de illis speciebus q̄ ibi saluari non posset species vini. quocunq; autem istorū modorum fieret ibi esse desinere sanguis ch̄ri. Cū q̄ aliquis liquor admisceat accidentib⁹ illis vel est similis vel contrari⁹. Si filis non poterit ibi desinere species vini p̄ actionē contrariā quia agens et patiens in principio esse dicuntur distīcta nō similia poterit ibi desinere species vini per diuisionem continui quia si intra equorem appositum de accidentibus illis sub quibus est sanguis christi includeret adeo modicum q̄ ibi non posset referuari species vini in illa pte esse desinere sanguis christi. Nec valēt obiectio q̄ p̄ appositiō nem similis liquoris non posset adeo modicum de accidentibus illis includi in liquore opposito q̄ ibi esse desinere vini species quia non posset esse liquor similis appositus nisi illud appositum esset vnu. intra vnu autē nō p̄t adeo modicum vini includi q̄ speciem vini deserat. Nam sanguis christi est sub speciebus aliquibus determinatis ppter qđ nō sufficit q̄ ibi remaneat species vini vt ibi sit sanguis christi sed requirit qđ remaneat talis species vini ut species illi⁹ vini.

Theorema

qd̄ cōuersum est in sanguinē ch̄i. Licet ḡ nō posset adeo mō
dicū de illis accēntib⁹ includi intra liquorē silez appositi qd̄
ibi esse desineret species vini poterit tñ ibi esse desinē sp̄s
talis vini quod sufficit ut ibi esse desinat sanguis ch̄i, p̄ lis
quorem ḡ silez appositi uno modo ibi posset desinē sanguis
ch̄i ut si ita modicū de illis accēntib⁹ sub quib⁹ est sanguis
ch̄i clauderet intra liquorē appositi qd̄ ibi saluari nō posset
species talis vini. Et si liquor appositus esset contrari⁹: du
pliciter ibi posset desinere sanguis ch̄i vel p̄ rationē h̄riam
vel p̄ inclusionē predictā, in tāta enī pte illoꝝ accēntū desine
ret esse sanguis ch̄i in qntā inducerent accēntia h̄ria et etiā
desineret ee h̄moꝫ sanguis in oꝫ ea pte ḡ clausa intra liquoꝝ
re appositi nō posset ibi saluari sp̄s talis vini. Ex h̄at pōt
saluari dicitꝫ doctor quo dī qd̄ p̄ appositionē liquoris inē ac
cidentia cōtentiuꝫ sanguinis ch̄i in tāta pte esse desinit di
ctus sanguis qntā attingit liquor appositi. Debet enī accipi
illud attingē vñ p̄ dictā inclusionē vel p̄ h̄riā actionē, p̄t qd̄
nō p̄ appositionē qnticūꝫ liquoris oꝫ qd̄ ibi esse desinet tota
lit sanguis ch̄i sive si liquor h̄ri⁹ sive silis. P̄t ḡ qd̄ p̄ ap
positionē ligris alicui⁹ inē accēntia cōtentiuꝫ sanguinis ch̄i
ibi esse desinit dicitꝫ sanguis, et quod illoꝝ accēntū est mixtis
quod declarare volebamus.

Theorema I.

Totus ch̄is sub vtraq̄ specie panis et vini
a fidelibus sumitur qui vere viaticū dici
pōt quia p̄ ipm denote susceptū tanq̄ p̄ viā tutā
et verā puenimus ad gloria et ad amenū cōsor
tiūꝫ angelox ad quod nos p̄ducat ch̄is qui est
benedictus deus in secula seculorum Amen.

Sub specie panis et vini totus christus continetur sed
ex naturali concomitantia non ex vi sacramenti. Ex vi enī
sacramenti non solum sub specie panis per se sumpta vel

I.

44

specie vini nō cōtinet tot^o ch̄is sed etiā sub vtraqz specie s^c
 nō exigit tot^o ch̄is. Illud enī ē in altari ex vi sacramenti q̄
 quod aliquid est conuersum, igit sub specie panis ex vi sacra
 mēti nō est nisi corp^o ch̄ii tm̄, et sub specie vini est sanguis
 ch̄ii tm̄. Plus ḡ est ex vi sacramēti sub vtraqz specie q̄ sub
 altera tm̄. Atm̄ ex vi sacri nec sub altera tm̄ nec sub vtraqz
 simul est tot^o ch̄is q̄r aia ei^o ex vi sacramenti sub neutra spe
 continetur cū nihil sit conuersum in ipsam, ex naturali tamē
 cōcomitantia sub vtraqz specie tot^o ch̄is existit. Nam cū cor
 pus christi sit naturaliter coniunctū suo sanguini et sue animae
 licet sub specie panis ex vi sacramenti sit solū corp^o, ex na
 turali cōcomitantia est ibi sanguis anima et etia ipm k bñ
 quod h̄z inseparabilem vniōne ad carnē et ad animā. Sic etiā
 sub specie vini est solus sanguis ex vi sacramenti. Sed ex
 naturali cōcomitantia sunt ibi certea alia. Et inde est q̄ si tot^o
 sanguis ch̄ii fuit separat^o a corpe eius in passione si quis tūc
 sacrificasset sub specie vini: fuisse sanguis sine anima et sine
 carne quia hoc posito tunc sanguis erit a corpe et ab anima
 segregatus et pari ratione sub specie panis fuisse corp^o sine anima
 et sine sanguine. Bene ḡ dīcū ē q̄r nūc cōsūcta lūt que in
 passione dīuisa fuerunt licet tūc non ex vi sacramenti nec
 ex naturali cōcomitantia fuisse sub vtraqz specie christus
 q̄ntū ad oia sua, nūc at nō ex vi sacramenti sed ex naturali
 cōcomitantia sub accidentibus panis et vini totus christus
 existat. Dimissis ḡ questiōib^o que difficultatē nō pōderat
 vtrū nō sacerdos cōficerē valeat et vtrū quis debeat continue cōfes
 brare. Et vtrū eucharistie sumptionē corporalis turpitudō p̄
 pediat et vtrū i azymo v̄l in fermitato cōfici debeat et qb^o
 verbis christus cōficerit. Ceteris talibus modica difficultate
 munitis cōcludam^o qđ concludebatur in fine theorematis
 preassignati q̄ hoc sacramēti vere viaticū dici pot^o qr in eo
 cōtinet tot^o ch̄is qui est via veritas et vita: Per ipm enim
 devote suscep̄tū tanq̄ p̄ viā veraz et tutam quenimus ad

Theorema .

patriā et ad amicū cōsortiū angeloz ad qđ quia p̄p̄is vi
rīb̄ puenire nō possum⁹ exclamo. Ōne ielu christe ad cui⁹
laudio et honoris preconia eucharistie mysteriū quia inter
cetera sacramenta est deuotione shauus, intelligentia puls
crius, cōsentientia sanctius per quinquaginta theorematā te
auriliante descripsi representans annum ubileuz cum per
quinquagenariū extensus seruos a scrutitate liberos faceret
figuraz hui⁹ sacri mysteriū p̄ qđ habetur peccatoz remissio
pretendebat Per hanc ḡ refectionē sanctissimā me famuluz
tuū a diaboli potestate redemptū pducas ad gloriam et ad
illam delectabilem cohortē angelicam ad quā ordinat tui
corpis et sanguinis sacramentū Qui c̄ patre et sp̄sando
es vn⁹ d̄ns benedictus in secula seculoz Amen.

Theorematā subtilissima

de hostia consecrata Per Religiosum patrem fratrē Egis
diū Rhomanū ordinis heremitar̄ sandi Auguſtini genera
lem priorem et H̄ituricensem archiep̄m ac primarem aqui
tanie suis t̄pibus ob ingenij magnitudinem theologoz prin
cipem appellatū edita Impressa qđ per me Johannem koel
hoff de Lubbeck Colome ciuem et finita ipo die sancti Cal
lulti pape, Anno gratie, M. CCCC. XC. explicat feliciter.

